05/06/2019

“Επιτραπέζια παιχνίδια στη Μυκηναϊκή εποχή”

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

«Ένα ασυνήθιστο εύρημα από τις Μυκήνες και σκέψεις για τα επιτραπέζια παιχνίδια στη Μυκηναϊκή εποχή» θα παρουσιάσει η δρ Βασιλική Πλιάτσικα (Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο) σε διάλεξή της που θα πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο της 7ης συνάντησης του Μυκηναϊκού Σεμιναρίου, που θα πραγματοποιηθεί στο Αμφιθέατρο του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου (Τοσίτσα 1), την Πέμπτη 06 Ιουνίου 2019 στις 18:00.

Το 1974 στο δωμάτιο Θ3 της Οικίας Θ στη Νοτιοδυτική Συνοικία της ακρόπολης των Μυκηνών ήρθε στο φως ένα ασυνήθιστο εύρημα: σε μια πτυχή του φυσικού βράχου βρέθηκαν τοποθετημένα 545 όστρεα conus mediterraneus ventricosus, μαζί με 12 μικρά μολύβδινα αντικείμενα, πιθανόν αποθηκευμένα σε έναν μικρό σάκο που είχε πλέον χαθεί. Από το σύνολο των 545 οι 353 κώνοι είχαν σκοπίμως διατρηθεί και λειανθεί στη μία πλευρά τους, ώστε να διαμορφωθεί μια επίπεδη επιφάνεια, και 9 εξ αυτών βρέθηκαν γεμισμένοι με μόλυβδο.

Το ιδιαίτερο αυτό σύνολο περιλαμβάνει τη μεγαλύτερη συλλογή κώνων που έχει βρεθεί στην περιοχή του Αιγαίου κατά την Ύστερη Εποχή του Χαλκού, αλλά, παρά τη μοναδικότητά του, το εύρημα δεν είχε ως τώρα αξιολογηθεί επαρκώς. Η τελική δημοσίευση της ανασκαφής της Νοτιοδυτικής Συνοικίας των Μυκηνών επιτρέπει πλέον την απόπειρα ερμηνείας της χρήσης του.

Στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης το εύρημα παρουσιάζεται αναλυτικά και εξετάζεται σε συνάρτηση με άλλα παρόμοια σύνολα κώνων από τον ίδιο

πολιτιστικό ορίζοντα. Τα δεδομένα υποδεικνύουν ότι τα όστρεα και τα μολύβδινα μικροαντικείμενα που βρέθηκαν στο δωμάτιο Θ3 αποτελούσαν μεμονωμένα στοιχεία για κάποιο είδος επιτραπέζιου παιχνιδιού. Υπό το πρίσμα αυτής της ερμηνείας μελετώνται και σχετικά συνευρήματα από την επίχωση του δωματίου Θ3.

Προκειμένου να αναζητηθεί το είδος του παιχνιδιού στο οποίο θα χρησιμοποιούνταν οι κώνοι και τα μολύβδινα μικροαντικείμενα, εξετάζονται τα σύγχρονα παιχνίδια στρατηγικής, δεξιότητας και τύχης που είναι γνωστά από άλλες περιοχές της Ανατολικής Μεσογείου, καθώς και μεταγενέστερα από τους ιστορικούς χρόνους. Ακολούθως προτείνονται τα επιτραπέζια παιχνίδια στα οποία θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί το σύνολο του Θ3.

Με αφορμή το ασυνήθιστο εύρημα των Μυκηνών, επισημαίνεται η γενικότερη δυσκολία της αναγνώρισης των υλικών καταλοίπων των επιτραπέζιων παιχνιδιών που ασφαλώς θα υπήρχαν κατά τη Μυκηναϊκή εποχή και θα απευθύνονταν τόσο σε παιδιά όσο και ενήλικες. Οι λιγοστές περιπτώσεις όπου αναγνωρίζονται με σχετική ασφάλεια τέτοια κατάλοιπα αποδεικνύουν πόσο συναρπαστικό είναι το συγκεκριμένο ερευνητικό πεδίο και πόσο λίγο έχει μελετηθεί. Κυρίως υπογραμμίζουν την ανάγκη να συμπεριλαμβάνεται και το παιχνίδι –ως βασική ανθρώπινη δραστηριότητα– στις πιθανές ερμηνείες των αρχαιολογικών ευρημάτων της Μυκηναϊκής περιόδου.

Η έβδομη συνάντηση του Μυκηναϊκού Σεμιναρίου για φέτος θα πραγματοποιηθεί την Πέμπτη 6 Ιουνίου 2019 και ώρα 18:00 στο Αμφιθέατρο του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου (Τοσίτσα 1).

Το Μυκηναϊκό Σεμινάριο διοργανώνουν οι: Νάγια Πολυχρονάκου-Σγουρίτσα, Ιφιγένεια Τουρναβίτου, Αιμιλία Μπάνου, Αφροδίτη Χασιακού.